

İKİ ÜLKE İKİ SEÇİM

Yunanistan ve Türkiye'de yapılan genel seçimlerin farkı ne oldu?

Prof. Dr. Michael KUYUCU

Yaklaşık üç aydır Yunanistan'da yapılan ve iki turda sonuçlanan genel seçimleri takip ediyorum. Türkiye'deki seçim atmosferi ile Yunanlıların seçimleri arasında öylesine büyük farklılıklar var ki, bunları görünce "acaba biz toplum olarak bu seçimleri çok mu abarttık" diye düşünmeye başladım.

Baklavası ile cacikisi ile onlarca ortak paydada buluştuğumuz Yunan halkı ile aynı dönemde genel seçimlere girdik. Nisan ve Mayıs aylarında pek çok Yunanlıya sorduğumda seçimlere fazla bir ilgi olmadığını gördüm. Mayıs ayının 21'inde yapılan birinci tur seçimlerden önce "seçimler" Yunanistan gündeminde üçüncü sıradaydı. Yunan halkı seçim ayında en çok "Euro Lig" ve Eurovision Şarkı Yarışmasını konuştu. Seçimler ise bu iki başlıktan sonra gündemin üçüncü sırasında yer aldı. İlk duyduğumda çok şaşırardım, inanamadım çünkü Türkiye'de yer gök her şey genel seçimlerdi.

DÜŞÜK BİR KATILIM ORANI

Yunanistan'da 21 Mayıs'ta yapılan birinci tur seçimlerinde katılım oranı yüzde 61 iken, geçtiğimiz pazar günü yapılan ikinci tur seçimlerinde katılım oranı yüzde

53 oldu. Bu katılım oranını görünce çok şaşırardım. Türkiye'de yapılan seçimlerde özellikle Millet İttifakı yüzde 90'lık katılımı beğenmeyip kazma kürek herkesi seçimlere çağırırken Yunanlılar gayet cool bir biçimde seçimlere girdi.

YUNAN MEDYASI DAHA TARAFSIZDI

Seçimlerin tamamlanması ile tıpkı Türkiye'deki gibi Yunanistan'da da televizyon kanalları seçim programları yaptılar. Oradaki seçim programlarını izlerken bizim medya olarak da sınıfta kaldığımızı bir kez daha anladım. Ana akım televizyon kanallarının sunucuları gayet objektif ve tarafsız bir biçimde sundular seçimleri. Moderatörlük yaparken hiçbir sunucu hiçbir partinin fanatik savunuculuğuna soyunmadı. Programlara her partiden birer temsilci davet ettiler ve seçim sonuçlarını analiz ettiler. Birkaç kez sunucunun milletvekillerini, parti temsilcilerini kendilerine verilen süreyi aştığı için susturduğunu hatta azarladığını bile gördüm.

Seçim gecesi Yunan televizyonları hem sunucuları ile hem de grafikleri ile müthiş bir sınav verdiler. Türkiye medyasında izlediğim yandaş ve muhalif sözde kendisini gazeteci sanan holligan sunucuları toplumsal kutuplaşmanın medyaya da nasıl yansıdığı hepimize gösterdi. Şimdi kanal ismi vermek

istemiyorum ama siz de üç aşağı beş yukarı bu kanalları biliyorsunuz, özellikle muhalif kanallar İngiliz holliganları gibi agresif yayınlar yaptı. Oysa Yunan kanalları tarafsız ve hiçbir yorum katmadan aktardı seçimleri. İki ülke genel seçimlerinin medya yansımalarını kıyaslayınca maalesef Türkiye'de gazeteciliğin ve televizyonculuğun vahim bir noktaya geldiğini anladım.

DOKUNMATİK EKРАНLARLA SEÇİM SONUCU

İki ülkede aynı dönemlerde yapılan seçimlerin medya yansımalarında dikkatimi çeken bir diğer şey de kanalların grafik tasarımları ve kullandıkları yazılımlar oldu. Türkiye'deki televizyon kanallarında hep bu sözü duyduk "Yönetmenim, editörüm şu ilin sonuçlarını ekrana verir misin?". Yani sunucular ve yorumcular sürekli re-

jiye hangi il sonuçlarını görmek istediklerini talep ettiler, rejideki görevli bu talebi aldı ve ekrana getirdi. Oysa Yunan televizyonlarında olay çok farklıydı. Özellikle Yunan devlet televizyonu ERT TV'de kocaman iki wall ve dokunmatik ekranlarla verildi sonuçlar. Yani sunucu ekranda haritadan istediği bölge veya ilin sonuçlarını o ekrana dokunarak çağırıyor ve izleyicisiyle anında paylaşıyor. Bu dokunmatik ekran sayesinde müthiş kaliteli ve hızlı analizler yapma fırsatını

buldular. Benzer bir şeyi ülkemizde de özel kanallardan olmasa da TRT'den görmek isterdim.

İTTİFAKSIZ SEÇİMLER

Yunanistan'da seçimleri yüzde 40 civarı oy alan Miçotakis'in Nea Demokratia partisi kazandı. Yakın geçmişin popüler partisi Siriza ve lideri Çıpras ciddi bir hayal kırıklığı yaşarken, yüzde üç olan ülke barajını aşmayı başaran sekiz parti meclise vekil sokmayı başardı. Seçim barajının düşük olması Türkiye'de gördüğümüz kirli ittifakların önlenmesini sağladı. Ancak şunu da eklemek isterim, eğer tüm sol bir güçlü bir ittifak ile seçimlere girseydi hiç şakası yok Miçotakis'i zorlayabilir hatta iktidara bile gelebilirdi.

Aşırı sağcı hatta bazı yorumcular tarafından kökleri Nazi felsefesi ile benzeştiği bile iddia edilen Spar-

talılar partisi meclise 12 vekil sokmayı başardı. Yunan televizyonları bu partinin meclise girmesini neredeyse Miçotakis'in zaferinden daha çok işledi. Ülkenin en popüler televizyon kanalı Antenna 1'de Spartalıların meclis başarısı konuşulurken, seçimleri kazanan Miçotakis'in partisi Nea Demokratia partisinden konuk olan temsilci sunucuya "Buradan neden bu konuyu (Spartalılar Partisinin meclise girmesini) konuşuyorsunuz anlamıyorum, bu gece Miçotakis'in zaferinin konuşulması lazım" diye çıktı. Bunun üzerine program moderatörü "Programda hangi konuyu konuşacağımızı size soracak değiliz" diye çıkışınca "Medya böyle olmalı. Saygılı ve hiç kimseye bağımlılığı olmadan yayın yapmalı" dedim kendi kendime.

İki önemli ders

UZUN lafın kisası. İki komşu ülke aynı dönemde genel seçim gittiler. Bu seçimleri incelerken iki şeyi çok net gördüm.

Birincisi biz Türkiye'de bu seçimleri çok abarttık, özellikle muhalefet bu seçimlere çok fazla anlam yükledi ve seçimler bir ölüm kalım maçına döndü. Çok gereksiz kırdı insanlar birbirini. Bizim de artık toplum olarak kutuplaşmadan sıyrılarak seçimlere Yunanlılar gibi bakmamız lazım.

İkincisi ise medya oldu. Maalesef Türkiye'de televizyon kanalları gerek yayın stüdyosu büyüklüğü ve tasarımında gerek grafik ve görsel sunumlarda gerekse tarafsız yayıncılık konusunda Avrupa'nın çok gerisinde kalmış. TV kanallarının çok çalışması lazım.

